

2010-01-01

เกร็ดจรรยา วัณสําคัญของจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

มรว.สมนชาติ สวัสดิกุล

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

สวัสดิกุล, มรว.สมนชาติ (2010) "เกร็ดจรรยา วัณสําคัญของจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย," *Jamjuree Journal*: Vol. 12: Iss. 1, Article 8.

DOI: 10.58837/CHULA.JAMJUREE.12.1.6

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree/vol12/iss1/8>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Jamjuree Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

วันสำคัญ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกร็ดจุฬาฯ มรว.สุมนชาติ สวัสดิ์กุล นิสิตเก่าคณะอักษรศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๗๕-๒๕๗๖

ในชีวิตของเรานั้น ย่อมมีวันสำคัญที่ต้องระลึก หรือมีการเฉลิมฉลองเช่นวันเกิดเป็นต้น แต่มหาวิทยาลัยของเรามีวันสำคัญที่เราควรทราบอยู่มาก ท่านทราบแล้วหรือ?

บรรณาธิการหนังสือ “มหาวิทยาลัย” ได้พยายามเชิญให้ข้าพเจ้าเขียนเรื่องความสำคัญของวันที่ ๑ มกราคม ที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยนี้เพื่อจะออกหนังสือ “มหาวิทยาลัย” ฉบับพิเศษอีกฉบับหนึ่ง ข้าพเจ้าได้พยายามทบทวนดูในเอกสารต่าง ๆ อันเกี่ยวกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหลายฉบับ แต่ก็หาได้พบความสำคัญประการอื่นไม่ นอกจากเป็นวันตรงกับวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระผู้สร้างมหาวิทยาลัย

วันสำคัญของมหาวิทยาลัยนี้ที่เห็นถือกันมาอย่างเคร่งครัดก็คือวันที่ ๒๓ ตุลาคม อันตรงกับวันสวรรคตขององค์สมเด็จพระปิยมหาราชเจ้า ซึ่งมหาวิทยาลัยนี้ได้นำพระบรมนามาภิไธยมาใช้เป็นชื่ออยู่ว่า “จุฬาลงกรณ์” และวันที่ ๒๓ ตุลาคมวันเดียวเท่านั้นที่มหาวิทยาลัยนี้ประกาศเป็นที่ระลึกของมหาวิทยาลัยและปิดมหาวิทยาลัยโดยเด็ดขาด ๑ วัน ทั้งที่บางปีจะมีได้ถือกันว่าเป็นวันหยุดราชการประจำปี

วันสำคัญอื่นที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยนี้ ก็มีวันที่ ๒๖ มีนาคมอีกวันหนึ่ง เพราะวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ เป็นวันมีประกาศพระบรมราชโองการประดิษฐานโรงเรียนข้าราชการพลเรือนขึ้นเป็น “จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเองก็เคยถือเป็นวันสำคัญอยู่ชั่วระยะหนึ่งโดยประกาศเป็นวันเอาปริญญา และให้ปริญญาแก่นิสิตที่สำเร็จการศึกษาในวันสถาปนามหาวิทยาลัยนั้น แต่บัดนี้ก็เลิกเสียแล้ว

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๗ เป็นอีกวันหนึ่งที่มียุอยู่ในเอกสารคือเป็นวันเริ่มสร้างตึกที่เรียกกันในครั้งนั้นว่า “มหาวิทยาลัยแห่งสยาม” คือสถานที่ซึ่งบัดนี้ใช้เป็นที่ศึกษาวิชาอักษรศาสตร์กับพาณิชยศาสตร์และการบัญชี แต่ก็หาได้เคยถือว่าวันนี้เป็นวันสำคัญประการใดไม่

มีวันสำคัญอีกวันหนึ่ง คือวันที่ ๓ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๔ เวลา ๑๖.๐๗ นาฬิกา วันนั้นเป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินมายังจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนี้ และได้ทรงวางศิลาฤกษ์ของตึก “มหาวิทยาลัยแห่งสยาม” อันเป็นรากฐานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนี้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ สมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้ประกาศเอาวันที่ ๑ มกราคมทุกปี เป็นวันที่ระลึกของสมาคม และจะทำการฉลองวันที่ระลึกอย่างมโหฬารเท่าที่โอกาสจะอำนวย ประกอบทั้งวันที่ ๑ มกราคมนี้เป็นวันขึ้นปีใหม่ของชาวโลกและชาวไทยด้วย ส่วนความสำคัญของวันที่ ๑ มกราคมที่เกี่ยวกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น คงมีอยู่เพียงเป็นวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มหาธีรราชเจ้าผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐดังกล่าวมาแล้ว

ในวันสำคัญนี้ นิสิตเคยจัดให้มีงานรื่นเริงฉลองกันอยู่สมัยหนึ่งเป็นงานประจำปี การที่มีได้เลือกเอาวันที่ ๒๓ ตุลาคม อันเป็นวัน “ปิยมหาราช” นั้น เป็นวันที่เศร้าโศกเพราะเป็นวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ในสมัยก่อน ๆ เรื่องงานรื่นเริงของนิสิตนั้น ไม่ได้จัดให้มีรื่นเริงกันมากเหมือนสมัยนี้ซึ่งถ้าพิจารณากันแต่ผิว ๆ แล้ว ผู้ไม่เข้าใจมักกล่าวกันว่า มาเข้ามหาวิทยาลัยเพื่อมาเล่นมากกว่ามาเรียน เพราะมีงานกันเกือบทุกสองสัปดาห์งานรื่นเริงสมัยนั้นจัดให้มีเพียงปีละครั้ง เพื่อให้รื่นเริงกันจริง ๆ ก่อนสอบได้ การที่ไม่จัดให้มีงานรื่นเริงในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ก็เพราะไม่เหมาะแก่กาลที่จะรื่นเริงและเป็นฤดูฝน และที่ไม่เลือกเอาวันที่ ๒๖ มีนาคม ก็เพราะว่าวันนั้นเป็นวันรัฐวิโรฒ์ว่าใครสอบได้สอบตก ถ้าจัดงานฉลองก็มีแต่พวกสอบได้เท่านั้นที่มาฉลอง รื่นเริงกันไม่ได้เต็มที่ โดยเหตุนี้จึงได้เลือกกันจัดงานรื่นเริงขึ้นในเดือนมกราคม ทั้งนี้เพราะเดือนมกราคมเป็นฤดูหนาวประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งซึ่งเป็นประการสำคัญยิ่งก็คือ เป็นเดือนพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระผู้สร้างมหาวิทยาลัยด้วย

และเพราะวันที่ ๑ มกราคม เป็นวันพระบรมราชสมภพ วันที่ ๓ มกราคม เป็นวันที่ทรงวางพระฤกษ์มหาวิทยาลัย จึงได้ถือเอาเป็นวันมงคลมีงานรื่นเริงฉลอง เป็นงานสองวันบ้างสามวันบ้าง และด้วยเหตุนี้ในสมัยก่อนจึงจัดให้มีการแสดงละครพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสมอมา แต่วันที่ระลึก ๑ มกราคมนี้ได้ละเลยกันมานาน จนในปี พ.ศ. ๒๔๙๑ นี้ มหาวิทยาลัยจะออกเป็นฉบับพิเศษเพื่อระลึกถึงวันนี้ จึงนับเป็นการสมควรอย่างยิ่ง เพราะวันที่ ๑ มกราคมเป็นวันพระบรมราชสมภพของพระผู้สร้างมหาวิทยาลัยนี้

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
เสด็จพระราชดำเนินวางศิลาพระฤกษ์ตึก
บัญชาการ โรงเรียนข้าราชการพลเรือนใน
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
เมื่อวันที่ ๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๕๔

จากหนังสือมหาวิทยาลัยฉบับวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๑